

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Kalba

Liuksemburgas, 2016 m. lapkričio 8 d.

Europos Audito Rūmų pirmininko Klaus-Heiner Lehne kalba

Audito Rūmų 2015 m. metinės ataskaitos pristatymas

Europos Sąjungos Taryba (Ekonomikos ir finansų reikalai)

Briuselis, 2016 m. lapkričio 8 d.

Autentiškas tik sakomas tekstas.

Pirmenybė teikiama sakytiniam variantui.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams

Damijan Fišer – atstovas spaudai

12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

E. paštas: press@eca.europa.eu

Tel. (+352) 4398 47063

Tel. (+352) 4398 45410

@EUAuditorsECA

Mob. tel. (+352) 691 55 30 63

Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

eca.europa.eu

Gerbiamasis Pirmininke,

Gerbiamieji ministrai,

džiaugiuosi galėdamas Jums šiandien pristatyti Europos Audito Rūmų darbą. Tai mano pirmasis ECOFIN susirinkimas po to, kai buvau išrinktas Audito Rūmų pirmininku, ir šia proga norėčiau pažvelgti tiek į praeitį, tiek į ateitį ir pasvarstyti, kaip ES finansų valdymas turėtų vystytis artimiausiais metais, kartu atsižvelgiant ir į netolimą praeitį.

Manau, kad mes – Europos institucijos – iš dalies praradome savo piliečių pasitikėjimą. Pinigai, kuriuos mes naudojame, priklauso jiems, ir Europos Sąjungai atgauti jų pasitikėjimą bus sunkus uždavinys. Akivaizdu, kad yra būtina reforma ir kad ji privalo turėti tvirtą finansinį pagrindą. Man tai reiškia keturis dalykus: Europos Sąjungoje turi būti užtikrinama tinkama atskaitomybė; finansinės taisyklės taikomos teisingai; lėšos naudojamos racionaliai bei turi būti užtikrinamas skaidrumas ir garantijos dėl teisingo lėšų panaudojimo.

Žmonės net nepradės mumis pasitikėti, jei netikės, kad mes tinkamai elgiamės su jų pinigais ir kad galime aiškiai atsiskaityti už tai, kaip juos panaudojame.

Mūsų 2015 m. metinėje ataskaitoje daroma išvada, kad ES finansinės ataskaitos atspindi tikrą ir teisingą vaizdą. Tačiau gali būti padaryta daugiau. Pavyzdžiui, Komisija nėra parengusi pinigų srautų prognozės ateinantiems septyneriems, dešimčiai metų. Tokia prognozė taip pat padėtų atgauti pasitikėjimą. Visgi, Komisijos atlikta vidutinės trukmės mokėjimų prognozė – tai jau žingsnis teisinga linkme.

Antra, ES turi užtikrinti, kad jos finansinės taisyklės būtų teisingai taikomos.

Į ES biudžetą ateinantys ir iš jo išeinantys pinigai yra kruopščiai registruojami, tačiau vis dėl to yra per daug klaidų ten, kur jie panaudojami. Mūsų metinėje ataskaitoje įvertintas klaidų lygis sudaro 3,8 %, iš esmės tiek pat kaip ir ankstesniais metais, tačiau vis dar daugiau nei mes norėtume. Klaidos daugiausia padaromos valstybėse narėse. Pavyzdžiui, mūsų specialiojoje ataskaitoje dėl valstybės pagalbos panaudojant sanglaudos lėšas buvo nustatyta, kad valstybių narių pažeidimų aptikimo lygis sudaro tik penktadalį mūsų pačių ir Komisijos patikrose nustatyto lygio.

Komisija ėmėsi priemonių pagerinti savo atliekamą rizikos ir taisomųjų veiksmų poveikio vertinimą. Tačiau vis dar yra galimybių tobulėti. Pirmiausia Europos mokesčių mokėtojai būtų daug geriau, jei Komisija ir valstybės narės išleistų daugiau pinigų teisingai.

Mūsų specialiojoje ataskaitoje dėl jūrų transporto Europos Sąjungoje nustatėme daug neveiksmingų ir netvarių investicijų jūrų uostuose. Mes nustatėme didelę riziką, kad buvo iššvaistyta 400 milijonų eurų. Nustatyta, kad dažnu atveju nebuvo kelių ir geležinkelio jungčių su uosto pakrantės teritorija arba jos buvo netinkamos, o tai reiškia, kad bus reikalingas papildomas viešasis finansavimas, kad pirminės investicijos į uostus veiktų tinkamai. Mūsų ataskaitose pateikiamos rekomendacijos yra skirtos tam, kad būtų gerinamos tokio pobūdžio investicijos ateityje. Šie pagerinimai turėtų padėti mūsų piliečiams atgauti pasitikėjimą.

Kita vertus, yra galimybių sumažinti klaidų lygį pagerinant išlaidų schemų koncepciją. Tai visų pirma pasakytina apie žemės ūkio sektorių, kaip pažymėta keliose mūsų ataskaitose. Žmonės negali pasitikėti sistema, kurios nesupranta. Ir čia aš priėjau prie trečiojo mano minėto dėmens – patikimo finansų valdymo.

Mūsų piliečiai nori ir turi teisę matyti, kaip ES užtikrina racionalų lėšų naudojimą. Kadangi tai, jog atsiskaitoma už visus pinigus ir laikomasi visų taisyklių, dar negali garantuoti, kad visuose ES finansuotuose projektuose lėšos buvo panaudotos racionaliai. Piliečiai turi pajusti, kad už savo pinigus jie gauna daugiau naudos.

Jei žmonės negali pasakyti, ar sistema tikrai veikia jų naudai, mes negalime laukti, kad jie ja pasitikės.

Galiausiai, pasitikėjimas reikalauja skaidrumo ir garantijos dėl teisingo lėšų panaudojimo. Komisija Parlamentui ir visuomenei privalo teikti ataskaitas apie svarbius dalykus, ir tai, kas jose pranešama, turi būti tinkamai patikrinta ir nepriklausomai audituota.

Tačiau finansinių priemonių, kurios nėra tiesiogiai finansuojamos iš ES biudžeto ir kurių mes neaudituojame, gausėjimas kelia didesnę grėsmę skaidrumui, atskaitomybei ir ES politikų bei operacijų koordinavimui. Mūsų finansinėms priemonėms skirtoje specialiojoje ataskaitoje, dėl kurios Jūs šiandien tvirtinate savo išvadas, buvo nustatyta, kad šios priemonės ne visada veikė taip veiksmingai, kaip turėtų. Šis klausimas turi aiškių padarinių ESIF – Europos strateginių investicijų fondui. Prie šios temos mes netrukus grįšime: savo nuomonę dėl ESIF trukmės pratęsimo ir jo techninių pagerinimų paskelbsime dar nesibaigus šiam mėnesiui. Kitais metais mes skelbsime specialiąsias ataskaitas dėl smulkaus verslo garantijų ir dėl ESIF valdomų viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių.

Kalbant apie patikinimą, mūsų auditai ne tik teikia nepriklausomą patikinimą, jų metu taip pat parengiamos rekomendacijos, kaip pagerinti ES finansų valdymą. Komisijos pritarimo rekomendacijoms ir jų įgyvendinimo lygis yra aukštas.

Tačiau nepaisant to, kad valstybės narės apskritai yra tinkamai susipažinusios su mūsų rekomendacijomis, formalaus atsižvelgimo į jas lygiai smarkiai skiriasi. Dėl to nematome aiškių požymių, kad vyksta nacionalinės politikos ir praktikos pokyčiai.

Mes norėtume su Jumis artimiau bendradarbiauti, kad ši padėtis pagerėtų. ES finansų valdymą būtina gerinti. Jei norime sukurti tokią ES finansų sistemą, kuri padėtų atgauti mūsų piliečių pasitikėjimą, ES turi vykdyti teisingas reformas ir vykdyti jas artimiausiu metu. Ir tai turėtų būti daroma ne tik čia, Briuselyje, bet ir visoje Europos Sąjungoje.

Labai Jums dėkoju ir dabar maloniai atsakysiu į Jūsų klausimus.